

URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-minoboroni-obgovorili-pitannya-vdoskonalennya-zakonodavstva-v-oboronnij-sferi>

6. Доповідна записка заступника Міністра оборони України “Щодо створення в системі Міністерства оборони України Центру правового моніторингу та правотворчої діяльності” № 17769/з/5-2021 від 04.02.2022.
7. Фомін А. А. Стан та напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення. *Право військової сфери*. 2008. № 2. С. 16–18.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-24>

Кубатко К. В.,

*здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету*

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ В УКРАЇНІ

Принципи є фундаментальними засадами будь-якої діяльності. Правові принципи – це основоположні ідеї права, які лежать в основі всіх форм, методів та способів правового регулювання суспільних відносин, визначають цілі правової діяльності та є інструментом вирішення юридичних колізій та конфліктів, застосовуються у випадку наявності прогалин у праві. Не менше значення мають юридично закріплені принципи діяльності органів публічної адміністрації, зокрема тих, що здійснюють публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні. Неухильне дотримання правових принципів та принципів організації і діяльності органів публічної адміністрації є гарантією досягнення мети правового регулювання – впорядкування суспільних відносин та досягнення соціального компромісу між публічними та приватними інтересами їх учасників.

Серед праць науковців, які досліджували дану проблематику, слід відзначити публікації В. Гудими [1] та С. Степанова [2] на тему «Принципи формування суддівського корпусу України».

Принципи організації судоустрою України визначено в Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Так, згідно із ст. 17 вказаного закону, судоустрій будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності. Єдність системи

судоустрою забезпечується: єдиними засадами організації та діяльності судів; єдиним статусом суддів; обов'язковістю для всіх судів правил судочинства, визначених законом; єдністю судової практики; обов'язковістю виконання на території України судових рішень; єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності судів; фінансуванням судів виключно з Державного бюджету України; вирішенням питань внутрішньої діяльності судів органами суддівського самоврядування [3].

Таким чином, в Законі України «Про судоустрій і статус суддів» зафіксовано фундаментальні принципи публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні.

В Законі України «Про Вищу раду правосуддя» також закріплено принципи публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні. Так, згідно із ст. 1 вказаного Закону, Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Крім того, в ст. 7 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» закріплено принципи обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя, які також опосередковано відносяться до принципів публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні. Зокрема, встановлено, що «обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом, на основі принципів верховенства права, професійності, публічності, політичної нейтральності» [4].

Також, згідно із ч. 5 ст. 27 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» у секретаріаті Вищої ради правосуддя діє служба дисциплінарних інспекторів як самостійний структурний підрозділ, який утворюється для реалізації повноважень Вищої ради правосуддя щодо здійснення дисциплінарного провадження стосовно суддів та діє за принципом функціональної незалежності від Вищої ради правосуддя.

Ключовим органом публічної адміністрації в процесі формування суддівського корпусу України, який безпосередньо адмініструє відбір кандидатів на посади судів, проведення конкурсів на посади суддів та

здійснює кваліфікаційне оцінювання суддів, є Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Окрім Закону України «Про судоустрій і статус суддів» порядок роботи ВККС України врегульовано Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Згідно із п. 1.1 Розділу I вказаного Регламенту основними засадами діяльності Комісії є: верховенство права, законність, публічність, політична нейтральність, рівність прав учасників засідань, колегіальність ухвалення рішень, незалежність та неупередженість, об'єктивність, повне з'ясування обставин, обов'язковість рішень Комісії, право на оскарження рішень Комісії у передбачених Законом випадках [5].

Таким чином, вищезазначені принципи також слід віднести до принципів публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні.

Враховуючи вищевикладене, до принципів публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні слід віднести:

- принципи верховенства права, законності, професійності, публічності, політичної нейтральності в діяльності органів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу;

- принципи територіальності, спеціалізації та інстанційності побудови судоустрою (судової системи України); єдині засади організації та діяльності судів; єдиний статус суддів; обов'язковість для всіх судів правил судочинства, визначених законом; єдність судової практики; обов'язковість виконання на території України судових рішень; єдиний порядок організаційного забезпечення діяльності судів; фінансування судів виключно з Державного бюджету України; вирішення питань внутрішньої діяльності судів органами суддівського самоврядування;

- принципи відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України в діяльності Вищої ради правосуддя, а також професійної етики в діяльності суддів;

- принцип функціональної незалежності служби дисциплінарних інспекторів як самостійного структурного підрозділу Вищої ради правосуддя;

- принципи рівності прав учасників засідань ВККС України, колегіальності ухвалення рішень, незалежності та неупередженості, об'єктивності, повного з'ясування обставин, обов'язковості рішень ВККС України, включаючи право на оскарження її рішень у передбачених Законом випадках.

Крім вищезазначених, до принципів публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні слід віднести принципи координації та субординації. Принцип координації передбачає налагоджені механізми ефективної взаємодії, обміну інформацією між Вищою радою правосуддя, ВККС України, Державною судовою адміністрацією України в процесі забезпечення формування та функціонування суддівського корпусу в Україні. Принцип субординації передбачає чітку ієрархічну побудову та відносини підпорядкування, підзвітності в системі органів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні.

Список використаних джерел:

1. Гудима В. Принципи формування суддівського корпусу України. *Trajectoriâ Nauki = Path of Science*. 2021. Vol. 7. No 6. Section «Law and Security». P. 1001–1009.
2. Степанов С.В. Принципи формування суддівського корпусу України. *Правова держава*. 2017. № 26. С. 41-44. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2017_26_9
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 11.10.2022).
4. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> (дата звернення: 11.10.2022).
5. Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затверджений Рішенням ВККС України від 13.10.2016 № 81/зп-16. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr81-695-16#Text> (дата звернення: 11.10.2022).